

Gulset den, 28.7.92

Herr
Jens Lund-Berentzen
Havna 2
1342 Jar

Ditt brev av 27 ds er mottatt med meget interessante vedlegg. Dette blir ikke publisert uten Ditt samtykke som De har bedt om i Deres brev. Selv er jeg medlem av INO, men har abbonert på FOL i et par år. Jeg har nær kontakt med Baardseth, og har hjulpet til med å oppklare skjebnen til en mengde savnede frontkjempere.

Vi har som sagt en hjelpeorganisasjon for krigsskadede fk'er og falnes etterlatte som i grunn skulle tatt seg av denne jobben. Jeg tror ikke hjelpeorg gjør så mye for å oppklare skjebnen til alle de savnede fk'ene, men på den andre siden har de sikkert nok å stri med hjelpearbeidet. Jeg har tilbudt Saxlund og Baardseth min hjelp i dette, som også er i alles interesse blir gjort noe med - tenker da på det velrenomerte arkivet i Berlin som heter "Deutsche Dienststelle für Benachrichtigung" hvilket er et opplysningskontor hvor falnes etterlatte kan ta kontakt. Men hvem vet om dette arkivet's eksistent? I og med det gamle Sovjet har gått i oppløsning, har ønsket om å finne gravplassene økt kolossalt - spesielt henvendelser ifra Tyskland. Og de nye Russiske myndigheter er meget velvillige til dette nå. DD (Deutsche Dienststelle) sitter på "zentralgräberkartei" hvor den enkelte falnes grav er lokalisert, sjansen til å finne gravplassene igjen er minimale men det Tyske Volksbund Deutsche Kriegsgräberfursorge gjør en kolaosal jobb med å restaurere gamle krigsgravplasser både i Tyskland og gamle Ussr.

Vel nok om det, tilbake til Deres brev som jeg har et par spørsmål til.

De nevner de 3 befalsskoleelevene som falt ifra ditt kull på BSK. Jeg fører opp noen supplerende opplysninger til disse. En annen ting som er interessant er hvordan disse 3 gjorde det på BSK, tenker da på eksamener og rangering. Dette er nok vanskelig å erindre etter så mange år, men man husker sine medelever og hvordan de var på skolen. Dette har jeg tenkt å forhøre meg med Forsvarets overkommando som sitter på de norske militære rulleblader, men jeg avventer på svar ifra Svein Blindheim. Man må gå frem litt forsiktig med dette i FO, ellers blir det vel "kroken på døra" og jeg er avhengig av svar ifra dem.

De 3 elevene.

Myhrvold, Gøsta Ragnar. født. 9.8.19 i Halden men var bosatt i Fredrikstad. Gikk 1 Lehergang für Germ. Off på Tölz. Falt 9.3.44 ved Laz Reval etter et bombeangrep. Han reddet RKS-søster Grete Gasman ifra Skien men døde selv. Var trfører i 9./Norge.

Oppen, Hans A. født 26.2.20 fra Lunner. falt 5.7.41 Tarnapol.
Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Var SS-Uscha i 12./Rgt Germania i Div Wiking.

Jeg har vært i kontakt med en som var vitne til dette, og Oppen var meget uforsiktig.

Fremstad,? . Denne er helt ukjent, kan dette være riktig navn ? Iflg mine notater over de 970 til nå som hittil er funnet som falne, finnes ingen med dette navnet. Navnet behøver ikke være galt, det kommer stadig nye navner inn på falne - kan De ta en nærmere titt på denne ? La meg høre ifra Dem om det kommer fler oppl på ham.

De nevner en Oberst Magnus som var sjef på Ilebu, jeg mener da vitterlig at han satt i AT-staben på Gausdal i 1940/41. Dette er ikke så rart, b.la var Major Arne Laudal ifra Arendal også i AT-staben på Gausdal tidlig i 40/41, han må jo ha sluttet på et senere tidspunkt i og med han ble henrettet i 1942. Jeg har et lydbånd fra en Haraldsøn i AT som forteller om dette, både Laudal og Magnus gikk inn for AT i starten og mente dette var en flott ting.

Kan De erindre noen bedrifter som Myhrvold, Oppen og Fremstad stod for under felttoget i Norge, spesielle episoder hvor mot, besluttsomhet og innsatsvilje kan fremheves ?

Kan de erindre en Bernt Anker, denne skal også ha gått BSK, vistnok to ganger. Dette høres rart ut men Anker ble kastet ut av skolen første gang fordi han hadde skamridd en hest. Han kom vistnok inn som elev igjen til neste kull. Dette er en historie som jeg har fått fortalt, om riktigheten av dette kan ikke jeg stå for. Onkelen til Anker var General Steffens som var militærattse i Moskva etter krigen. Anker er mest kjent for skytingen på Hitler bildet i Hippodromen under krigen.

====

Regiment Nordland.

Starten på norsk frivillig innsats kom ved Quislings tale i kringkastningen 12.1.41 og gjenngitt i landes aviser 13.1.41. Det har vært spekulert mye i Quislings rolle før oppropet og hvor den frivillige skulle i innsats. Oppropet kom jo i en tid hvor Molotov/Ribbentrop avtalen fremdeles var gjeldende og Tyskland var på det tidspunktet ikke i krig med Sovjet. Meldte de frivillige seg til kamp, eller var de blitt stilt i utsikt til andre ting ?

Jeg har forlagt spørsmålet til flere tidl fk'er som meldte seg 13.1.41 og deres motiver. Og stort sett uten unntak svarer hver enkelt - " kamp mot bolsjevismen " , eller så unngår de å svare på dette spørsmålet. Men å melde seg til " kamp mot bolsjevismen " 5 mnd før det skjedde (21.6.41), har jeg vanskelig for å tro. La meg forklare nærmere. Det har vært skrevet nå nylig i FOL at Quisling ved årskiftet 40/41 skal ha sagt til ledende topper i NS " at den avgjørende kampen i europa skjer mellom Tyskland og Sovjet ". Og det stemmer sikkert at Quisling har sagt dette.

Men dette var ikke noe Quisling kunne si offentlig, på det tidspunktet slik at dette bare var kjent av en liten elite innen partiet, hvor vitt dette har blitt formidlet videre vet jeg lite om.

Ser man etter i Quislings opprop, er det flere spørsmål som dukker opp. Jeg siterer kun de første linjene av oppropet.

" Tysklands kamp mot England, Europas evige uro og krigshisser går mot sin seierrike og avgjørende slutt..... "

På dette tidspunktet stod ikke England høyt i kurs, mange mente at England hadde fremprovosert et Tysk angrep på Norge. Og med gjentatte nøytralitetskrenkelser, med " Altmark " saken som den

største norske Okkupasjonshistorie, 2014

Men det som forvikler oppropet er at ledende NS topper tolker Quislings opprop igjen. Hvor Thorvald Throndsen har de skarpeste ordene, dette ble også gjengitt i avisene dengang. Og her kommer det frem at Throndsen har tolket Quislings opprop dithen at de frivillige skulle kjempe mot England. Jeg gjengir Throndsen's første linje i oppropet.

" Vår fører oppfordrer oss til å gå inn i Waffen-SS. Dermed kaller han oss til aktiv kamp mot verdensfienden nr. 1 , det engelske øfolk. "

Nå dette er skarpe ord. Hvor alvorlig Throndsens opprop ble tatt av den frivillige vet jeg ikke. Men tanken om gjenopprette den norske hær har nok de fleste frivillige tenkt på.

De skriver i Deres rapport på Ilebu side 3. At de frivillige ble samlet i Graz, og utdannelsen og innsatsen for de norske guttene ble en lang rekke prøvelser og at omtrent ingen av betingelsene ble oppfylt av tyskerne. Og videre at værvingen ble vanskeliggjort utover våren 41, etter at man i Norge ble oppmerksom på dette gjennom brever ol. Men at partiapparatet dysset det hele ned her i Norge.

Dette er interessant, kunne De ha utdypet dette mer evt kommet med eksempler på disse hendelsene ?

De nevner bondegård i deres rapport. Det kom et tilbud om dette helt i starten, men dette falt senere ut - det hadde ingen effekt på nordmenn. Tyskernes plan var å fremskynde jordbruket i østområdene, noe som het " Wehrbauer " , men det var da ingen nordmann som hadde noe ønske om å flytte ut på et sjakkbrett langt inni Sovjet ? At noen skal ha meldt seg for å få bondegård vil jeg avvise som tøv - jeg har aldri hørt noen har sagt eller skrevet " at vedkommende meldte seg for å få gård ".

Jeg har saumfart en rekke rettsaker mot fk'er og har til gode å treffe den nordmann som oppgir dette som motiv. Men vet De om dette ble tatt høytidligere en det jeg skriver her, så vil jeg gjerne høre det. Dette tilbudet var ikke for alle, kun de som jobbet med landbruk, men som sagt ble det frafalt tidlig.

====

Den norske legion.

Dette er vel den største enheten av norske frivillige, og hadde tyskerne ikke vært så strikse, ville norsk innsats i øst blitt atskillig høyere en 7000 mann.

Med legionen hadde man sjansen til å gjenopprette den norske hær. Det ble dannet en Legionsstab med tanke på en fremtidig Generalstab, for en ny norsk hær. Det gikk annerledes, staben i oslo ble oppløst sent i 41. Kravet var også her om å nytte norske uniformer (som i Norges-SS). Istedet ble det tyske waffen-SS uniformer. Men etterhvert som den frivillige innsatsen i andre Europeiske land trengte på, ville de også benytte sitt lands gamle uniform. Dette ble vel for mye for tyskerne, og hvor gjennomførbart dette vil ha vært vil jeg stille spørsmålstegn ved. Det vil ha blitt et forsyningsproblem ved frontene, alle mulige typer våpen og ammunisjon og utdannelsen av tyske og europeiske frivillige måtte ha blitt en komplisert affære. Tenker da på og vise og forklare den enkelte nasjons uniform, man skal jo skille mellom venn/fiende.

Det var en hyppig utskifting av kp.sjefene i legionen til å begynne med. Hvor Wraal, Nesheim og Bruun ble byttet ut, samme skjedde med første Batl.sjef Bakke. Hva var grunnen til dette ?

Den eneste av de gamle kp.sjefene som var igjen ble Berg, var ikke de andre kvalifisert nok ?

Pansergrenaderreg Norge.

Denne påtvungne yervingen som De skriver om på side 7, hvor den enkelte NS mann fikk seg forelagt 2 skjemaer et til fronttjeneste og et annet for hvorfor han ikke kunne melde seg har jeg aldri hørt om før.

Kunne De ha skrevet litt mer om dette , kommet med eksempler hvor dette har skjedd ?

Det meldte seg mange frivillige sommeren og høsten 1942 til Legionen, disse ble samlet i Ersatz batl Mitau i Lettland. Og der fikk de også sin rekruttutdannelse, for så å komme i innsats i Legionen. Det gikk annerledes, legionen ble trukket tilbake og oppløst i mai 43. De som var i Erz Batl Mitau ble bare overført til Rgt Norge. Kun gammelkara ble spurt om de ville fortsette. Dette forårsaket senere den store overføringen av nordmenn til Skijegerbatl, de hadde i grunn meldt seg til en norsk avdeling. Og Rgt Norge ble representert med hele Europas nasjoner.

Nå dette ble et lengre brev en jeg hadde tenkt meg i starten, det har ikke noe hastverk å svare på dette - ta den tid De trenger. Har De flere dokumenter ifra Norges-SS , er jeg også interessert i dette om de kan ta kopi av det.

Vennlig hilsen

Tommy Natedal

Tommy Natedal